

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/145/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1520204480
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1520204480.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členiek senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobcu: A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, D., právne zast. JUDr. Martin Kubovič, LL.M., MSc, advokát so sídlom M. R. Štefánika 14, Sereď, proti žalovanému: A. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, F., právne zast. Mgr. Peter Stredanský, advokát so sídlom Zuzany Chalupovej 15, Bratislava, o zaplatenie 11.452,68 eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava V zo dňa 14.11.2022, č.k. 7C/40/2020-143 v spojení s opravným uznesením zo dňa 18.05.2023, č.k. 7C/40/2020-176, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku II. a v závislom výroku III. o trovách konania potvrdzuje.

II. Žalovanému sa proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.000 eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku súd prvej inštancie žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 82,24 % (výrok III.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil aplikáciou ust. § 657, § 451 ods. 1 a 2 a § 458 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že žalobca si žalobou uplatnil voči žalovanému tri peňažné položky (i) zaplatenie sumy 1.000 eur titulom vrátenia pôžičky, ktorú poskytol žalovanému, (ii) zaplatenia sumy 2.539,42 eur, ktorá mala predstavovať sumu neoprávnených platobných transakcií vykonaných platobnou kartou vydanou k účtu žalobcu, ktorú zveril žalovanému, a (iii) zaplatenia sumy 7.913,26 eur, ktorá mala predstavovať sumu neoprávnených výberov hotovosti z účtu žalobcu predmetnou platobnou kartou, teda spolu vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 10.452,68 eur. Vykonaným dokazovaním dospel súd prvej inštancie k tomu, že pokiaľ ide o zaplatenie sumy 1.000 eur, tento nárok právne posúdil ako nárok na vrátenie pôžičky, ktorá mala byť poskytnutá dňa 18.11.2019 (žalovaný uskutočnil výber hotovosti z účtu žalobcu prostredníctvom platobnej karty), čo žalovaný spočiatku popieral, ale potvrdil, že dňa 18.11.2019 vybral z účtu žalobcu sumu 1.000 eur, o ktorej tvrdil, že predstavovala preddavok na odmenu žalovaného za jeho činnosť pre žalobcu. Z výpovede žalovaného však vyplynulo, že skutočne išlo o pôžičku (prenechanie peňazí veriteľom dlžníkovi, ktoré sa žalovaný ako dlžník zaviazal vrátiť), čomu nasvedčoval aj obsah e-mailovej správy zo dňa 15.12.2019 (v ktorej žalovaný uviedol, že si váži, že mu žalobca minulý mesiac pomohol a slovo dodrží tak, ako sa dohodli). Skutočnosť, že žalovaný mal sumu splatiť prácou vyhodnotil súd prvej inštancie tak, že žalovaný si voči žalobcovi neuplatnil nárok na zaplatenie mzdy za mesiac 12/2019 vzájomnou žalobou, nevzniesol kompenzačnú námietku

a nebolo preukázané, že by pohľadávka žalobcu (na vrátenie pôžičky) zanikla započítaním (čo sa žalovaný zrejme mylne domnieval, avšak k započítaciemu prejavu nedošlo), nebolo preto ani podstatné, či skutočne nárok na zaplatenie mzdy žalovaný mal a či voči žalobcovi (alebo napr. voči spoločnosti MARPOL projekt, s.r.o.). Súd prvej inštancie z uvedených dôvodov žalobe v časti o zaplatenie sumy 1.000 eur titulom vrátenia pôžičky vyhovel. Vo vzťahu k žalobcom požadovanému zaplateniu sumy 2.539,42 eur (predstavujúcej údajné neoprávnené platobné transakcie vykonané platobnou kartou žalobcu) a sumy 7.913,26 eur (predstavujúcej údajné neoprávnené výbery hotovosti z účtu žalobcu platobnou kartou), súd prvej inštancie uplatnené právo žalobcu právne posúdil ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca podľa súdu prvej inštancie vo vzťahu k tvrdeniu, že neoprávneným nakladaním s jeho finančnými prostriedkami v uvedenej výške, získal žalovaný majetkový prospech plnením bez právneho dôvodu, neprodukoval dostatočné dôkazy, teda neunesol dôkazné bremeno. Súd prvej inštancie poukázal na základné predpoklady vzniku právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia, teóriu bremena tvrdenia a dôkazného bremena a dovodil, že v konaní nebolo sporné, že žalobca žalovanému poskytol svoju platobnú kartu, aby ňou vykonával platby a výbery hotovosti (čo žalobca odôvodnil tým, že to bolo praktické). Žalovaný platobnou kartou uskutočňoval transakcie, z ktorých väčšinu žalobca pokladal za oprávnenú (v súlade s jeho pokynmi) a časť transakcií žalobca pokladal za neoprávnenú, pričom ako rozlišovacie kritérium medzi tzv. oprávnenými a neoprávnenými transakciami malo podľa neho slúžiť to, či ku konkrétnej transakcii žalovaný žalobcovi odovzdal bloček alebo potvrdenie o výbere v hotovosti (s uvedením účelu výberu). Súd prvej inštancie toto kritérium považoval za subjektívne stanovené žalobcom a uviedol, že bolo povinnosťou žalobcu preukázať vo vzťahu ku každej „neoprávnenej“ transakcii, že touto získal žalovaný majetkový prospech a že bola vykonaná bez právneho dôvodu; žalobca pritom preukazoval len nerelevantnú skutočnosť (odovzdanie bločkov a potvrdenia o výbere). Vyslovil, že hoci nie je vylúčené, že určité transakcie vykonané žalovaným platobnou kartou by hypoteticky mohli predstavovať bezdôvodné obohatenie žalovaného, žalobca súdu prvej inštancie neposkytol dôkazy, ktoré by umožňovali ich jednotlivo identifikovať a individuálne posúdiť, či boli splnené predpoklady vzniku bezdôvodného obohatenia a výšku prípadného bezdôvodného obohatenia vyčísliť. Súd prvej inštancie doplnil, že žalobcom stanovené kritérium (neodovzdanie dokladov vo vzťahu ku každej z podľa žalobcu tzv. neoprávnených transakcií) žalobca ani nepreukázal, keď v konaní nebolo sporné, že žalovaný tento druh dokladov žalobcovi spravidla odovzdával, pričom strany zhodne uviedli, že neboli vždy odovzdané úplne všetky doklady, avšak žalovaný poprel, že by žalobcovi neodovzdal doklady vo vzťahu ku všetkým podľa žalobcu tzv. neoprávneným transakciám. Skutočnosť, že žalobcovi neboli odovzdané doklady práve k transakciám, ktorých suma tvorí ním v tomto konaní uplatňovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, potvrdila síce vypočutá svedkyňa (sestra žalobcu a konateľka spoločnosti MARPOL projekt, s.r.o.), žalobca ale nepredložil žiadnu úplnú evidenciu týchto transakcií, ktorými by mohol toto svoje skutkové tvrdenie objektivizovať, resp. ktorými by preukázal, že reálne viedol komplexnú evidenciu dokladov a transakcií vykonaných predmetnou platobnou kartou a že žalovaný mu do určitého momentu odovzdával takmer všetky doklady a následne tak prestal robiť. Žalobca podľa súdu prvej inštancie nepreukázal ani to, že by žalovaný mal povinnosť odovzdávať žalobcovi doklady k vykonaným transakciám a že v prípade jej porušenia by bol povinný nezdokumentovanú sumu transakcií žalobcovi nahradiť, keď žalovaný správne uviedol, že žalobca si svoj nárok uplatnil spôsobom, ako keby bol žalovaný zaviazaný z dohody o hmotnej zodpovednosti podľa Zákonníka práce, ktorá medzi stranami sporu neexistovala (a jej existencia nevyplývala ani medzi žalovaným a spoločnosťou MARPOL projekt, s.r.o.). Z vykonaného dokazovania vyplynulo aj to, že žalovaný vykonával pre spoločnosť MARPOL projekt, s.r.o. tzv. čiernu prácu, žalobca žalovanému poskytol platobnú kartu vystavenú k jeho osobnému účtu, s ktorou mal podľa jeho pokynov ako konateľa spoločnosti vykonávať transakcie v súvislosti s predmetom činnosti spoločnosti (ale čiastočne aj v prospech samotného žalobcu), pričom účtovné doklady za nákupy vykonané žalovaným žalobca zaraďoval do účtovníctva spoločnosti MARPOL projekt, s.r.o. Výbery hotovosti z účtu žalobcu, okrem iného, slúžili aj na odmeňovanie žalovaného za túto prácu; vzhľadom na neformálnosť takto nastavených vzťahov medzi žalobcom, žalovaným a spoločnosťou MARPOL projekt, s.r.o., by musel žalobca v tomto konaní preukázať, že výbery v hotovosti z jeho účtu skutočne prevyšovali nároky žalovaného na odmenu za vykonanú prácu, avšak výška odmien žalobcom nebola v konaní ani tvrdená ani preukázaná. V časti, v ktorej žalobca platil žalovanému odmenu za vykonanú prácu pre spoločnosť MARPOL projekt, s.r.o., by išlo o bezdôvodné obohatenie, avšak získané spoločnosťou na úkor žalobcu, nie žalovaným. Poznamenal, že žalobca sa takýmto spôsobom organizácie výkonu práce vystavil riziku dôkaznej núdze v prípade, že by žalovaný nakladal so zverenou platobnou kartou v rozpore s ich dohodou. Súd prvej inštancie odôvodnil zamietnutie návrhu žalobcu na výsluch svedka B. G. tým, že žalobca jeho prítomnosť na pojednávaní nedokázal zabezpečiť a súdu prvej inštancie sa napriek šetreniu nepodarilo svedkovi

doručiť predvolanie na žiadnu zo zistených adries. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca nepreukázal, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, preto žalobu v časti o zaplatenie súm 2.539,42 eur a 7.913,26 eur zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Žalobca mal úspech v časti o zaplatenie sumy 1.000 eur (8,73 % predmetu konania), žalovaný mal úspech v časti o zaplatenie sumy 10.452,68 eur (91,27 % predmetu konania), z čoho vzájomný pomer úspechu predstavuje 82,24 % (91,27 % - 8,73 %) v prospech žalovaného, preto žalovanému vznikol voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v tomto rozsahu; o výške náhrady trov konania v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku II. a III. podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f) a h) CSP, t.j. že neboli splnené procesné podmienky, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Napadnutý rozsudok považoval žalobca za arbitrárny, odôvodnenie rozsudku podľa žalobcu nemá podklad v zistení skutkového stavu, pričom súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a taktiež v danom prípade ide o veľmi nesprávne právne posúdenie veci. Odôvodnenie rozsudku, resp. subjektívne úvahy súdu prvej inštancie, sú podľa žalobcu v rozpore s obsahom spisu a súd prvej inštancie sa odchyľil od skutkových zistení a nesprávne právne posúdil vec. Poukázal na to, že z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) vyplýva, že za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia (I. ÚS 117/07). Podľa žalobcu súd prvej inštancie vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývali alebo neboli stranami prednesené, prípadne neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyplynuli z prednesov strán a svedkyne - súd prvej inštancie nijakým spôsobom pri svojom rozhodnutí nepoužil formálno-logické uvažovanie, jeho skutkové zistenia boli výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov. Žalobca namietal záver súdu prvej inštancie, že neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia, že neoprávneným nakladaním s jeho finančnými prostriedkami získal žalovaný na úkor žalobcu majetkový prospech plnením bez právneho dôvodu, pretože z výsluchu žalobcu, svedkyne G. a predložených listinných dôkazov vyplynula dôvodnosť jeho nároku a jeho výsluch nebol iba jeho subjektívnym tvrdením, pretože výsluch strany je jedným z dôkazných prostriedkov (§187 ods. 2 CSP), pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (čl. 15 ods. 2 CSP). Jeho výpoveď bolo možné považovať za vierohodnú a súd prvej inštancie by mal prihliadať aj na jeho prirodzené správanie pri výpovedi (výpovedal plynulo a presvedčivo) a na to, že jeho výpoveď korešponduje s písomnými vyjadreniami a ostatnými vykonanými dôkazmi; žalobca neklamal, všetky skutočnosti pravdivo popísal a jeho postup bol konzistentný. Naproti tomu výpoveď žalovaného možno hodnotiť ako nevierohodnú z dôvodu rozporu s tvrdeniami žalovaného v jeho písomných vyjadreniach, vo svedeckej výpovedi pani G. a z dôvodu základných pravidiel logiky. Podľa žalobcu žalovaný svojou rozpornou výpoveďou a písomnými vyjadreniami potvrdil, že skutkový stav je taký, ako ho opísal žalobca, pričom súd prvej inštancie iba konštatoval, že údajne neprodukoval dostatočné dôkazy, avšak žiadnym spôsobom neuviedol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná a ktorá nie, nevysporiadal sa s jeho argumentmi, s listinnými dôkazmi a výpoveďou svedkyne pani G.. Za závažné pochybenie súdu prvej inštancie považoval žalobca jeho záver, že bolo povinnosťou žalobcu preukázať vo vzťahu ku každej transakcii, ktorá bola podľa neho tzv. neoprávnená, že ňou žalovaný získal majetkový prospech bez právneho dôvodu, nakoľko žalovaný používal predmetnú kartu a uskutočnil rôzne transakcie, bolo preto povinnosťou žalovaného preukázať oprávnenosť týchto transakcií. Žalobca pri kontrole účtu zistil, že žalovaný uskutočnil transakcie (kúpy tovarov), ku ktorým nedodal doklady pre MARPOL projekt, s.r.o. v sume 2.539,42 eur a že žalovaný z účtu platobnou kartou vybral finančnú hotovosť vo výške 7.913,26 eur bez jeho súhlasu, pričom tieto skutočnosti preukázal a poukázal na svoju výpoveď, výpoveď svedkyne G. a listinné dôkazy. Súd prvej inštancie podľa žalobcu nesprávne pochopil, čo bolo predmetom sporu, pretože bolo na žalovanom, aby preukázal údajnú oprávnenosť transakcií. Súd prvej inštancie nijak neprihliadol na výpoveď žalobcu, výpoveď svedkyne pani G., listinné dôkazy a základy logického uvažovania a právny poriadok. Vzhľadom na uvedené, žalobca navrhol odvolaciemu súdu,

aby napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel, a zaviazal žalobcu voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je podané dôvodne. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti nároku uplatneného žalobou, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP).

6. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistiac v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, sa po skutkovej a právnej stránke stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP) s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam.

7. Ako prvoradé, v súvislosti s opravným prostriedkom podaným žalobcom, odvolací súd upozorňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním, podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

8. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri viazanosti uplatnenými dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), sa v rámci odvolacieho prieskumu môže zaoberať a zaoberal sa iba tými odvolacími dôvodmi a ich obsahovým vymedzením, ktoré žalobca výslovne uviedol a skutkovo vymedzil v odvolaní; pri viazanosti dôvodmi odvolania pritom neprichádza do úvahy vyhľadávanie konkrétnych skutočností v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a jeho postupe, ktoré by bolo možné prípadne podradiť pod niektorý zo zákonných dôvodov odvolania, pretože je neprípustné, aby odvolací súd sám vyhľadával konkrétne vady rozhodnutia alebo postupu súdu prvej inštancie v neprospech strany, ktorá odvolanie nepodala a v prospech ktorej napadnuté rozhodnutie vyznelo. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka aj na kvalitatívne vymedzenie odvolacieho dôvodu z hľadiska skutkovej a právnej argumentácie, nachádzajúca svoj základ v tom, že strana sporu je zodpovedná za to, že bude účinne uplatňovať svoje procesné práva aj v odvolacom konaní.

9. K doplneniu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme dôsledného vyporiadania sa s odvolacími námietkami odvolací súd udáva nasledovné.

10. Podľa ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

11. Podľa ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa ust. § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

13. V prejednávanej veci z obsahu spisu a napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenie žalovanej sumy jednak z titulu vrátenia pôžičky (v ktorom rozsahu o zaplatenie 1.000 eur súd prvej inštancie žalobe žalobcu vyhovel a v tomto rozsahu vyhovujúceho výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie nebol napadnutý odvolaním žalovaného, preto nebol predmetom odvolacieho prieskumu) a aj titulom vydania bezdôvodného obohatenia (zaplatenia sumy 2.539,42 eur ako neoprávnených

platobných transakcií vykonaných žalovaným platobnou kartou vydanou k účtu žalobcu, ktorú zveril žalovanému a sumy 7.913,26 eur ako neoprávnených výberov hotovosti z účtu žalobcu zverenou platobnou kartou). Ak súd prvej inštancie právne posúdil uplatnený nárok žalobcu ako nárok na vydanie/vrátenie bezdôvodného obohatenia, postupoval správne. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd), strany nie sú povinné uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu, strany ale musia uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriadiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Súd tak nie je viazaný právnym názorom strany sporu a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (primerane uznesenie NS SR z 22.09.2010, sp. zn. 5 Cdo 196/2009).

14. Základom posúdenia dôvodnosti nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo zistenie, či predmetné plnenie bolo alebo nebolo plnením bez právneho dôvodu (príp. inej skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia) a súd prvej inštancie správne skonštatoval, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadne tejto skutočnosti. Odvolací súd dáva do pozornosti, že v sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Strana má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník (strana) konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana v konaní nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti strany sporu, ktorá nesplnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec). Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti (napr. preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej); pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť (napr. musí tvrdiť, že za poskytnuté plnenie zaplatil a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy). Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu.

15. V konaní bola medzi stranami nesporná (i) úhrada transakcií platobnou kartou žalobcu žalovaným, ako aj (ii) uskutočňovanie hotovostných výberov platobnou kartou žalobcu žalovaným, pričom z vykonaného dokazovania (aj z výsluchu žalobcu a emailovej komunikácie) vyplynulo, že tieto operácie s platobnou kartou boli realizované (už od 11/2015) s výslovným súhlasom žalobcu (ktorý žalovanému poskytol kartu a PIN), pričom uvedené zásadne nevyučovalo realizáciu platieb platobnou kartou žalobcom (aj) prostredníctvom mobilného telefónu (skutočnosť, že platba mobilným telefónom by z výstupov/výpisov z internet bankingu bola zrejماً, žalobca nijak nepreukázal). Nakupovanie tovarov a služieb a vykonávanie hotovostných výberov žalovaným platobnou kartou žalobcu tak v konaní nebolo sporné. V konaní bolo (aj) podľa odvolacieho súdu preukázané, že žalobca mal (alebo mohol mať) vedomosť o transakciách priebežne vykonávaných žalovaným platobnou kartou žalobcu (žalobca mal k dispozícii pravidelné výpisy z účtu k platobnej karte aj notifikácie o realizovaných transakciách – čo potvrdil sám žalobca vo svojej výpovedi). Prax úhrad a výberov z platobnej karty žalobcu vo vzťahu k žalovanému zaviedol sám žalobca (ako konateľ jeho zamestnávateľa MARPOL projekt, s.r.o.) za účelom úhrad tovarov a služieb spojených s činnosťou žalobcu a/alebo spoločnosti MARPOL projekt, s.r.o., táto prax bola charakteristická a typická pre ich vzájomný vzťah (nadväzovala na neformálnosť vzťahov medzi nimi a záujem žalobcu o výkon práce žalovaným mimo alebo nad rámec pracovného pomeru,

vrátane tzv. čiernej práce). Uvedené preukazuje aj napr. email z 04.09.2017 (v ktorom žalobca uvádza, že žalovaný si z karty môže vybrať koľko potrebuje) a neskoršie emaily z 10-11/2017 (podľa ktorých vykonával žalovaný pre žalobcu alebo spoločnosť rôzne servisné úkony a aj čiernu prácu).

16. Žalobca však v konaní neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k tomu, že žalovaný získal majetkový prospech plnením bez právneho dôvodu v ním tvrdenej výške, ohľadne týchto skutočností žalobca neprodukoval dostatočné dôkazy, teda neunesol dôkazné bremeno. Nepreukázal, že zo realizovaných transakcií mal žalovaný prospech (keď transakcie boli vykonávané v prospech žalobcu alebo spoločnosti so súhlasom žalobcu); takýmto dôkazom nie je ani nepredloženie dokladov žalobcovi zo strany žalovaného, čo (subjektívne) považoval žalobca za kritérium „oprávnenosti transakcie“. Zo žalobcom predloženým súpisov a výpisov nie je zrejmé, prečo práve žalobou uplatnené sumy považuje za neoprávnené (žalobca neprodukoval dôkazy, ktoré by umožňovali jednotlivito identifikovať a individuálne určiť položky a sumy, ktoré by spĺňali predpoklady vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného) a pokiaľ aj v priebehu konania poukazoval žalobca na to, že žalovaný predtým (do 04/2019) predkladal vyúčtovania dokladov (a neskôr prestal), ani túto ním tvrdenu skutočnosť nepreukázal a tieto žalobca v rámci plnenia svojej dôkaznej povinnosti za účelom preukázania (dôvodnosti a výšky) nároku v konaní sám nepredložil, naviac žalobca sám pripustil možnosť straty niektorých dokladov a platenie nákladov nesúvisiacich s činnosťou spoločnosti. Emailová komunikácia strán z r. 2018/2019, predložená žalovaným v konaní, preukazuje vyúčtovávanie platieb a výberov žalovaným v tam uvedených obdobiach. Dôvodnou sa javí argumentácia, že uplatňovanie nároku je dôsledkom skončenia spolupráce a zhoršenia vzťahov strán (email z 15.12.2019).

17. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd odvolacie námietky (ohľadne arbitrátosti napadnutého rozsudku, že odôvodnenie rozsudku nemá podklad v zistení skutkového stavu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že vec nesprávne právne posúdil vec) za nedôvodné. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd pre rozhodnutie vo veci považoval už za pre konanie nepodstatné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. Podľa konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu námietku účastníka konania. Je však nevyhnutné, aby súd reagoval na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (rozhodnutia ÚS SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

18. Na základe uvedeného sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti (vrátane výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie), preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti (a závislom výroku o trovách konania) ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a 2 CSP a § 396 ods. 1 a 2 CSP. Vzhľadom k výsledku odvolacieho konania bolo zrejmé, že úspešným v odvolacom konaní bol žalovaný. Nakoľko z obsahu spisu vznik trov odvolacieho konania na strane žalovaného nevyplýval, odvolací súd v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, prihliadol na procesnú ekonomiu a rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).